

Ársreikningur samstæðu

Fyrir árið 2017

Ársreikningur samstæðunnar 2017

Vörður tryggingar hf.

Borgartúni 25

105 Reykjavík

Kt. 441099-3399

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	4
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	6
Efnahagsreikningur	7
Eiginfjáryfirlit	8
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10
Viðaukar	40

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og hluthafa Varðar trygginga hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Varðar trygginga hf. fyrir árið 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2017, efnahag þess 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Verði tryggingum hf. í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, tjónaþróun og yfirlit um rekstur og efnahag.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggð á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Varðar trygginga hf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Áritun óháðra endurskoðenda

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Kópavogi, 22. febrúar 2018

Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir

endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson

endurskoðandi

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. ("félagið" eða "Vörður") fyrir árið 2017 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Aðalstarfsemi samstæðunnar felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum.

Rekstur ársins 2017

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður ársins 956,7 millj. kr. og þann 31. desember 2017 námu heildareignir samstæðunnar 19.997 millj. kr. Eigið fé í árslok 2017 nam 6.207 millj. kr. og eiginfjárhlutfall samstæðunnar var 31,0%. Gjaldþolshlutfall (SCR) í samræmi við Solvency II nam 141% í árslok eftir að tekið hefur verið tillit til fyrirhugaðrar aðrgreiðslu til hluthafa. Launagreiðslur námu 864,5 millj. kr. og fjöldi ársverka á árinu 2017 var 82.

Hlutafé

Hlutafé nam 1.073,1 millj. kr. í ársbyrjun. Hlutafé var aukið á árinu um 294,7 mkr. að nafnvirði vegna kaupa á Okkar líftryggingum hf. og í lok ársins nam hlutafé 1.367,8 millj. kr. Í árslok voru tveir hluthafar, Arion banki hf., átti 99,99% af hlutafénu og Vörður líftryggingar hf. 0,01% og er það óbreytt frá lokum fyrra árs.

Í ársbyrjun var samþykkt að sameina dótturfélag Varðar, Vörð líftryggingar hf. og Okkar líftryggingar hf. frá og með 1. janúar 2017.

Stjórn Varðar leggur til að greiddur verði arður til hluthafa að fjárhæð 700 millj. kr. á árinu 2018 vegna 2017 en vísar að öðru leyti í eiginfjárfirlit um breytingar á eigin fé og ráðstöfun hagnaðar.

Stjórnarhættir

Samstæðan er eining tengd almannahagsmunum og ber að birta yfirlýsingu um stjórnarhætti sína í skýrslu stjórnar. Stjórn Varðar leitast að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í endurskoðaðri útgáfu í júní 2015. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga og váttryggingastarfsemi, hefur stjórn Varðar útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt er í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu hennar.

Í stjórn Varðar eru fimm stjórnarmenn, þrjár konur og tveir karlar. Er kynjahlutfallið því í samræmi við lög sem kveðja á um að fyrirtæki með starfsmenn fleiri en 50 skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn sé eigi lægra en 40%.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Ársreikningalög kveða á um að í yfirliti með skýrslu stjórnar tiltekinna félaga skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gera grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Þá skal yfirlitið hafa að geyma stutta lýsingu á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslega lykilmælikvarða og fleira. Hafi félagið ekki stefnu í tengslum við eitt eða fleiri mál samkvæmt lagagreininni skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu. Félagið telst vera eining tengd almannahagsmunum og fellur undir fyrrnefndar kröfur um upplýsingagjöf vegna innleiðingar á tilskipun Evrópusambandsins. Fyrrgreindar upplýsingar eru birtar í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu hennar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2017 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2017. Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem hún býr við. Frekari upplýsingar um áhættuþætti eru í skýringu 29 í ársreikningnum.

Stjórn og forstjóri Varðar trygginga hf. hafa í dag farið yfir ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2017 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund Varðar að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 22. febrúar 2018

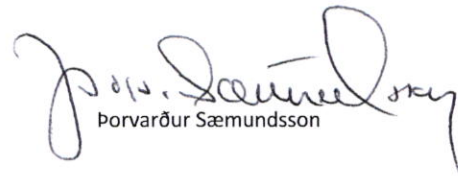
Stjórn Varðar trygginga hf.:

Benedikt Olgeirsson, stjórnarformaður

Ásta Guðjónsdóttir

Guðný Benediktsdóttir

Ásgerður H. Sveinsdóttir

Þorvaldur Sæmundsson

Forstjóri:

Guðmundur Jóhann Jónsson

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu 2017

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tekjur og gjöld af váttryggingarekstri:	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld ársins		9.726.488	8.264.756
Hluti endurtryggjenda		(428.112)	(409.149)
Eigin iðgjöld	7	9.298.376	7.855.607
Fjáreignatekjur	9	1.181.366	924.118
Óinnl. afkoma vegna líftr. með fjárfest. áhættu líftr.taka	23	74.390	(71.083)
Fjáreignatekjur		1.255.756	853.035
Aðrar tekjur		44.919	42.217
Heildartekjur		10.599.051	8.750.859
Tjón ársins		(7.171.251)	(5.782.046)
Hluti endurtryggjenda í tjónum		95.968	74.955
Eigin tjón	8	(7.075.283)	(5.707.091)
Br. á líftr.skuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka	23	(74.390)	71.083
Rekstrarkostnaður	10	(2.298.306)	(2.363.760)
Heildargjöld		(9.447.979)	(7.999.768)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		1.151.072	751.091
Tekjuskattur	12	(194.421)	(114.235)
Hagnaður og heildarafkoma ársins		956.651	636.856

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eignir	Skýr.	2017	2016
Rekstrarfjármunir	16	288.562	302.531
Viðskiptavild	15	205.956	205.956
Fjáreignir	17	14.033.319	12.112.210
Fjárfestingar v. líftrygginga með áhættu líftryggingataka	23	868.891	819.600
Endurtryggingaeignir	22	238.585	284.059
Eignarhlutur í dótturfélagi	18	83.700	83.700
Viðskiptakröfur	14	2.630.426	1.823.755
Skatteign	24	92.229	89.805
Aðrar kröfur		94.754	115.514
Handbært fé		1.461.076	1.204.444
Eignir samtals		19.997.498	17.041.574

Eigið fé

Hlutfé		1.367.812	1.367.812
Yfirverðsreikningur hlutafjár		3.122.232	3.122.232
Varasjóðir		1.390.590	455.838
Óráðstafað eigið fé		326.332	404.498
Eigið fé samtals	19	6.206.966	5.350.380

Skuldir

Vátryggingaskuld	22	12.129.219	10.242.982
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	23	868.891	819.600
Tekjuskattsskuldbinding	24	13.884	17.799
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	25	577.779	550.840
Tekjuskattur til greiðslu	24	200.759	59.973
Skuldir samtals		13.790.532	11.691.194

Eigið fé og skuldir samtals **19.997.498** **17.041.574**

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit 2017

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Arið 2017	Skýr.	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		1.367.812	3.122.232	223.641	98.053	134.144	404.498	5.350.380
Greiddur arður 13							(100.065)	(100.065)
Hagnaður ársins							956.651	956.651
Lögb. varasjóður ...				47.833			(47.833)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						180.858	(180.858)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél.					804.114		(804.114)	0
Innleystur hagn. dótturfél.					(98.053)		98.053	0
Eigið fé 31.12.		1.367.812	3.122.232	271.474	804.114	315.002	326.332	6.206.966
Arður á hlut								0,1

Samkvæmt lögum um ársreikninga eru takmarkanir á arðgreiðsluheimildum vegna hagnaðar sem skapast af hlutdeild í afkomu dótturfélaga. Nánar er fjallað um arðgreiðsluheimildir í skýringu 19 um Eigið fé.

Árið 2016		Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		899.000	807.646	194.926	0	0	1.391.398	3.292.970
hlutdeildaraðf.				4.388			177.484	181.872
Lr. eigið fé 1.1.		899.000	807.646	199.314	0	0	1.568.882	3.474.842
Greiddur arður 13							(1.394.398)	(1.394.398)
Innborgað hlutfé .		174.066	870.332					1.044.398
Hagnaður ársins							486.538	486.538
Lögb. varasjóður ...				24.327			(24.327)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						134.144	(134.144)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél.					98.053		(98.053)	0
Eigið fé 31.12.		1.073.066	1.677.978	223.641	98.053	134.144	404.498	3.611.380
Innborgað hlutfé .								
1.1. 2017		294.746	1.444.254					1.739.000
		1.367.812	3.122.232	223.641	98.053	134.144	404.498	5.350.380
Arður á hlut								1,6

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymi 2017

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Handbært fé frá rekstri	Skýr.	2017	2016
Hagnaður ársins		956.651	636.856
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Fjáreignatekjur	9	(1.181.366)	(924.118)
Sölutap (-hagnaður) rekstrarfjármuna		0	(170)
Tekjuskattur	12	194.421	95.848
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna	16	114.730	98.928
Hreint veltufé frá rekstri		84.436	(92.656)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Viðskiptakröfur, breyting		(783.400)	(450.055)
Hækkun eigin váttryggingaskuldar		1.931.577	1.233.261
Aðrar skuldir, breyting		24.552	61.442
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		1.257.165	751.992
Innborgaðar vaxtatekjur		750.181	546.886
Innborgaður arður		35.276	22.027
Greiddur tekjuskattur	24	(59.973)	(68.271)
Handbært fé frá rekstri		1.982.649	1.252.634
Fjárfestingahreyfingar			
Breyting fjáreigna		(1.525.190)	(1.344.608)
Sala rekstrarfjármuna	16	8.306	0
Kaup rekstrarfjármuna	16	(109.068)	(135.029)
Fjárfestingahreyfingar		(1.625.952)	(1.479.637)
Fjármögnunarhreyfingar			
Greiddur arður til hluthafa	13	(100.065)	(1.884.398)
Innborgað hlutafé		0	1.044.398
Fjármögnunarhreyfingar		(100.065)	(840.000)
Hækkun á handbæru fé		256.632	(1.067.003)
Handbært fé í ársbyrjun		1.204.444	2.271.447
Handbært fé í árslok		1.461.076	1.204.444

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

1 Upplýsingar um samstæðuna

Vörður tryggingar hf. ("félagið") er hlutafélag, starfandi og staðsett á Íslandi. Félagið er með aðsetur að Borgartúni 25 í Reykjavík. Vörður tryggingar hf. er dótturfélag Arion banka hf. og móðurfélag Varðar líftrygginga hf.

Aðalstarfsemi félagsins felst í tryggingarekstri og fjárfestingum.

Félagið semur samstæðuársreikning fyrir árið 2017 sem hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélags þess, sem vísað er til í heild sem "samstæðunnar" og til einstakra félaga sem "samstæðufélaga". Móðurfélag félagsins er Arion banki hf. Samstæðureikningur Arion banka hf., sem gerður er í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), inniheldur bæði félagið og dótturfélagið Vörð líftryggingar hf. Samstæðureikningur Arion banka hf. er aðgengilegur á heimasíðu bankans www.arionbanki.is

2 Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og þær viðbótarkröfur sem koma fram í lögum um ársreikninga. Ársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að ákveðnir fjármálagerningar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í sérstökum lið síðar í þessari skýringu.

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugaldmiðill samstæðunnar. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

Samanburðartölum hefur verið breytt þannig að þær sýna samanlagðar fjárhæðir fyrir samstæðu Varðar trygginga hf. og OKKAR líftrygginga hf. Nánari útlitun á áhrifum breytinganna er að finna í skýringu 30.

Eftirfarandi er samantekt um helstu reikningsskilaaðferðir félagsins:

Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikninga í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi beitingu reikningsskilaaðferða hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 3.

Ofangreint mat og forsendur eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Samstæða

Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreiknings móðurfélagsins og ársreiknings dótturfélags sem er undir stjórn þess á reikningsskiladegi. Ráðandi yfirstjórn í fyrirtækjunum fæst með því að móðurfélagið hefur vald til þess að ákveða fjármála- og rekstrarstefnu þeirra, í því skyni að hafa hag af rekstri þeirra.

Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Eignarhlutur í dótturfélagi

Dótturfélag eru félag þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutur í dótturfélagi er færður samkvæmt kaupverði að teknu tilliti til hugsanlegrar virðisrýrnunar.

Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok ársins. Peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar í íslenskar krónur á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning.

Tekjur og gjöld af váttryggingastarfsemi

Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrri árum en að frádregnum iðgjöldum til næstu ára sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáhættu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Tjón

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum og uppgjörskostnaði tjóna.

Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur samanstanda af vaxtatekjum af innstæðum í fjármálastofnunum auk vaxtatekna og gangvirðisbreytinga fjárfestinga.

Vaxtatekjur

Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikninginn miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna eru afföll, yfirverð og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og fjárhæða á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Vaxtatekjur og gangvirðisbreytingar fjármálagerninga á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í rekstrarreikningi taka til allra innleystra og óinnleystra gangvirðisbreytinga, vaxta, afleiða og gengisbreytinga. Arðstekjur eru færðar þegar þær fást greiddar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Óinnleystur hagnaður/tap vegna líftrygginga með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Óinnleystur hagnaður vegna líftrygginga með fjárfestingaáhættu líftryggingataka er ávöxtun fjárfestinga í eigu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaáhættu af samkvæmt skilmálum trygginganna.

Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, sölu- og markaðskostnaði, tölvukostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði og ýmsum öðrum kostnaði.

Líftryggingafélagið hefur yfirfært sölukostnað við öflun nýrra líf- og sjúkdómatrygginga og dreift honum á þrjú ár. Horfið var frá yfirfærslu sölulauna á árinu 2015.

Starfstengd hlunnindi

Samstæðan greiðir framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði, þar sem greidd eru föst framlög til almennra lífeyrissjóða á grundvelli laga. Á samstæðunni hvílir ekki önnur greiðsluskýlda eftir að þessi framlög hafa verið greidd. Framlöggin eru færð til gjalda eftir því sem þau falla til.

Virðisrárnun

Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrárnun fjáreigna. Fjáreign telst vera virðisrárð ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrárnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna félagsins er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrárnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu tímabilsins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýtist ekki.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Rekstrarfjármunir

Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færð til eignar á kostnaðarverði að frádrögnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun ef hún er til staðar.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaup eða þróun fjármunarins. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim vélbúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söliverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning.

Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í endurnýjuninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Bifreiðar.....	5 ár
Áhöld og tæki.....	3 - 5 ár
Hugbúnaður.....	4 - 5 ár

Afskriftaraðferð, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsdegi.

Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins færð til eignar ef hún hefur myndast við kaup á dótturfélögum eða yfirtöku á starfsemi. Eignfærsla hennar miðast við yfirtökudag og heildargangvirði yfirfærðs endurgjalds, bókfært virði minnihluta í yfirtekna félaginu og gangvirði fyrri hlutdeildar í yfirtekna félaginu að frádrögnum gangvirði yfirtekinnar eigna og skulda miðað við yfirtökudag. Endurgjald samanstendur af gangvirði yfirfærðra eigna og skulda og eiginfjárgerningum sem gefnir eru út af samstæðunni. Endurgjaldið felur einnig í sér gangvirði hugsanlegs viðbótarendurgjalds.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði að frádrögnum uppsafnaðri virðisrýrnun. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eða oftár ef atburðir eða breytingar gefa til kynna virðisrýrnun á bókfærðu verði viðskiptavildar. Viðskiptavildinni er ráðstafað á yfirtökudegi til allra sjóðskapandi eininga samstæðunnar sem ætlað er að njóti samlegðar af sameiningunni óháð því hvort öðrum eignum eða skuldum hefur verið ráðstafað til þessara eininga. Hver eining sem viðskiptavild er ráðstafað til endurspeglar minnstu einingu innan samstæðunnar þar sem fylgst er með viðskiptavildinni sem hluta af innri stjórnun.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Fjármálagerningar

Fjármálagerningar

Til fjármálagerna teljast fjárfestingar í hlutabréfum og skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald.

Fjármálagerningar eru færðir í bókhald þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerna.

Handbært fé

Sjóður og óbundnar bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur í efnahagsreikningi er flokkaður sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef hann er tilgreindur þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerna við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fánlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerna sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst er við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerna. Í skýringu 17 eru fjáreignir félagsins flokkaðar eftir þeim verðmatsaðferðum sem notaðar eru til að ákvarða gangvirði þeirra. Félagið sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggir á markaðsupplýsingum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem félagið skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána og krafna, sem eru skráð þegar fjárfunir eru afhentir lántakanda.

Fjáreignir eru afskráðar þegar samningsbundinn réttur félagsins að fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar félagið hefur flutt að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldinu til annars aðila.

Fjárskuld er skráð þegar félagið verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding félagsins skv. samningi er gerð upp með greiðslu, skuldareigandi fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Tekjum og gjöldum er einungis jafnað saman þegar reikningsskilareglur leyfa það. Jafnframt er hagnaði og tapi jafnað saman þegar uppruninn er frá svipuðum viðskiptum eins og viðskiptum með veltufjáreignir.

Vátryggingasamningar

Félagið gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til félagsins.

Vátryggingasamningar - skilgreining

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhættu frá vátryggingataka með því að samþykkja að bæta vátryggingatakanum tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Vátryggingaáhætta er áhætta, önnur en fjárhagsleg áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til útgefanda vátryggingasamnings, svo sem vegna slyss, sjúkdóms eða andláts.

Skaðatryggingar og slysatryggingar

Tryggingasamningar í þessum flokki eru ábyrgðatryggingar, slysatryggingar og eignatryggingar.

Ábyrgða- og slysatryggingasamningar bæta tjón sem hinn vátryggði veldur þriðja aðila vegna afleiðinga lögmætra aðgerða hans og bætir einnig hinum vátryggða það tjón sem hann verður fyrir í samræmi við skilmála tryggingasamningsins.

Eignatryggingar greiða aðallega bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón eigna veldur því að eignirnar nýtast ekki í rekstri.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Líftryggingar

Þessir váttryggingasamningar, sem fela í sér líf- og heilsutryggingar, taka til andláts, ákveðinna sjúkdóma og afleiðinga slysa.

Fjárfestingar og líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka eru fjárfestingar í vörslu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum tryggingarinnar. Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka er skuldbinding félagsins gagnvart umræddum váttryggingatökum að sömu fjárhæð.

Váttryggingaskuld

Félagið metur í lok reikningsárs hvort váttryggingaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar félagsins með því að meta framtíðarfjárflæði váttryggingaskuldar. Allar breytingar á váttryggingaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi.

Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir í þeim tilgangi að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af umsömdum bótafjárhæðum eða alla áhættuna fari tjón umfram umsamda fjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum váttryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldir vegna endurtrygginga eru óuppgerð endurtryggjendaiðgjöld fyrri ára að frádreginni óuppgerðri hlutdeild endurtryggjenda í tjónum fyrri ára.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Eigið fé

Hlutfé

Hlutfé er flokkað sem eigið fé.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé samanstendur af uppsöfnuðum hagnaði og tapi af rekstri félagsins að frádregnum útborguðum arði til hluthafa, yfirfærslu í lögbundinn varasjóð, óinnleyst gangvirði og óinnleystan hagnað dótturfélaga. Óráðstöfuðu eigið fé er heimilt að úthluta til hluthafa í formi arðs. Hins vegar takmarka gjaldþolsskilyrði mögulegar arðgreiðslur.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af hluthöfum á aðalfundi.

Hagnaður á hlut

Hagnaður og þynntur hagnaður á hlut er reiknaður út á hlutfé. Það er gert þannig að deila hagnaði ársins sem úthlutað er til hluthafa samstæðunnar með vegnu meðaltali útistandandi hlutfjár yfir árið.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim sem hafa ekki verið innleiddir

Nokkrir nýir staðlar, breytingar á stöðlunum og túlkanir á þeim hafa ekki tekið gildi í árslok 2017 og hafa ekki verið notaðir við gerð þessa ársreiknings. Ekki er talið að þessar breytingar á stöðlunum og túlkunum á þeim muni hafa veruleg áhrif á ársreikning félagsins.

3 Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Stjórnendur samstæðunnar taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem geta haft áhrif á liði í efnahagsreikningi samstæðunnar á næsta rekstrarári. Stjórnendur endurmeta reglulega ákvarðanir og mót byggð á reynslu fyrri ára og öðrum viðeigandi þáttum, svo sem væntingum um framtíðaratburði þegar ákvarðanir um forsendur og mót eru teknar.

Mikilvægasta reikningshaldslega mat félagsins er mat á endanlegri bótafjárhæð tjóna. Taka þarf tillit til ýmissa óvissupátta við mat á þeirri fjárhæð sem ætla má að félagið greiði að lokum vegna orðinna tjóna. Nánar er fjallað um mat tjónaskuldar í skýringu 22 og um áhættu henni tengda í skýringu 29.

4 Hlutverk og verkefni endurskoðunarnefndar

Endurskoðunarnefnd stjórnar sinnir tilteknum verkefnum á ábyrgðarsviði stjórnar, einkum að tryggja viðhlítandi innra eftirlit og að fjárhagsleg skýrslugerð uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til samstæðunnar í lögum og reglum. Nefndin gerir einnig tillögu til stjórnar um ráðningu og uppsögn innri og ytri endurskoðanda og fylgist með störfum þeirra.

Endurskoðunarnefnd var skipuð þremur aðilum. Formaður nefndarinnar er í stjórn félagsins. Á starfsárinu 2017-2018 voru haldnir 11 fundir í endurskoðunarnefnd.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

5 Starfsþáttayfirlit

Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem fæst við að bjóða skyldar vörur eða þjónustu sem er háður áhættu og ávinningi sem er frábrugðinn áhættu og ávinningi annarra starfsþátta.

Starfsþáttayfirlit er birt eftir eðli rekstrar og byggir á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Rekstrarafkoma starfsþátta, eignir og skuldir, taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfsþætti og til þeirra liða sem hægt er að skipta á milli starfsþátta á rökrænan hátt í meira en eitt ár.

Rekstrarstarfsþættir

2017	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2017 Samtals
Eigin iðgjöld	7.535.773	1.762.603	0	9.298.376
Fjáreignatekjur	417.571	92.300	671.495	1.181.366
Aðrar tekjur	36.668	8.251	0	44.919
Heildartekjur starfsþátta	7.990.012	1.863.154	671.495	10.524.661
Eigin tjón	(6.706.306)	(368.977)	0	(7.075.283)
Rekstrarkostnaður	(1.412.825)	(688.245)	(197.236)	(2.298.306)
Rekstrarafkoma starfsþátta	(129.119)	805.932	474.259	1.151.072
Tekjuskattur	2.424	(196.845)	0	(194.421)
Hagnaður ársins	(126.695)	609.087	474.259	956.651
Fjáreignir	7.249.013	982.795	5.801.511	14.033.319
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingæignir	58.820	179.765	0	238.585
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.280.860	444.320	0	2.725.180
Handbært fé	254.932	505.885	700.259	1.461.076
Aðrar eignir	226.270	154.521	83.700	464.491
Heildareignir	10.275.851	2.267.286	6.585.470	19.128.607
Vátryggingaskuld	9.861.933	2.267.287	0	12.129.220
Aðrar skuldir	440.918	351.504	0	792.422
Heildarskuldir	10.302.851	2.618.791	0	12.921.642

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

5 Starfsþáttayfirlit (framhald)

Rekstrarstarfsþættir

2016	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2016 Samtals
Eigin iðgjöld	6.254.324	1.601.283	0	7.855.607
Fjárfestingatekjur	528.622	153.434	242.062	924.118
Aðrar tekjur	33.351	2.789	6.077	42.217
Heildartekjur starfsþáttar	<u>6.816.297</u>	<u>1.757.506</u>	<u>248.139</u>	<u>8.821.942</u>
Eigin tjón	(5.217.981)	(489.110)	0	(5.707.091)
Rekstrarkostnaður	(1.256.498)	(976.936)	(130.326)	(2.363.760)
Rekstrarafkoma starfsþáttar	341.818	291.460	117.813	751.091
Tekjuskattur	(59.052)	(55.183)	0	(114.235)
Hagnaður ársins	<u>282.766</u>	<u>236.277</u>	<u>117.813</u>	<u>636.856</u>
Fjáreignir	5.715.138	1.343.897	5.031.175	12.112.210
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingæignir	100.814	183.245	0	284.059
Viðskiptakröfur	1.521.801	121.002	296.466	1.939.269
Handbært fé	571.125	441.144	192.175	1.204.444
Aðrar eignir	181.070	211.266	83.700	476.036
Heildareignir	<u>8.295.904</u>	<u>2.788.653</u>	<u>5.137.417</u>	<u>16.221.974</u>
Vátryggingaskuld	8.192.321	2.050.661	0	10.242.982
Aðrar skuldir	357.219	271.393	0	628.612
Heildarskuldir	<u>8.549.540</u>	<u>2.322.054</u>	<u>0</u>	<u>10.871.594</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

6 Tekjur og gjöld af skaðatryggingum

Skaðatryggingar samstæðunnar greinast þannig:

	Eigna - tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
2017				
Iðgjöld ársins	1.495.808	211.174	3.765.522	1.302.096
Tjón ársins	(910.484)	(108.608)	(3.874.214)	(1.074.305)
Rekstrarkostnaður	(326.363)	(21.192)	(678.156)	(226.052)
Hluti endurtryggjenda	(87.887)	(37.712)	(46.688)	(11.563)
Fjármunatekjur og umboðslaun	55.399	2.496	277.397	46.377
Afkoma fyrir tekjuskatt	226.473	46.158	(556.139)	36.553

	Ábyrgðar tryggingar	Slysa & sjúkra tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	322.788	711.266	7.808.654
Tjón ársins	(166.011)	(596.640)	(6.730.262)
Rekstrarkostnaður	(59.339)	(101.723)	(1.412.825)
Hluti endurtryggjenda	(29.879)	(35.196)	(248.925)
Fjármunatekjur og umboðslaun	26.175	46.395	454.239
Afkoma fyrir tekjuskatt	93.734	24.102	(129.119)

	Eigna - tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
2016				
Iðgjöld ársins	1.281.251	234.920	3.096.374	1.037.938
Tjón ársins	(819.561)	(89.159)	(2.913.188)	(893.693)
Rekstrarkostnaður	(291.571)	(18.968)	(604.174)	(199.725)
Hluti endurtryggjenda	(100.773)	(49.668)	(40.591)	(9.913)
Fjármunatekjur og umboðslaun	66.894	3.816	340.853	49.268
Afkoma fyrir tekjuskatt	136.240	80.941	(120.726)	(16.125)

	Ábyrgðar tryggingar	Slysa & sjúkra tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	271.047	579.256	6.500.786
Tjón ársins	(192.325)	(301.313)	(5.209.239)
Rekstrarkostnaður	(53.340)	(90.625)	(1.258.403)
Hluti endurtryggjenda	(14.546)	(39.713)	(255.204)
Fjármunatekjur og umboðslaun	37.614	63.528	561.973
Afkoma fyrir tekjuskatt	48.450	211.133	339.913

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

7 Eigin iðgjöld

Eigin iðgjöld sundurliðast þannig:

	2017	2016
Bókfærð iðgjöld	10.536.430	8.974.554
Breyting á iðgjaldaskuld	(809.942)	(709.798)
Hluti endurtryggjenda	(428.112)	(409.149)
Eigin iðgjöld samtals	<u>9.298.376</u>	<u>7.855.607</u>

8 Eigin tjón

Eigin tjón sundurliðast þannig:

	2017	2016
Greidd tjón	(6.114.547)	(5.382.026)
Hluti endurtryggjenda í greiddum tjónum	141.828	156.734
Breyting á bóta- og tjónaskuld	(1.056.704)	(400.021)
Breyting á hluta endurtryggjenda í bóta- og tjónaskuld	(45.860)	(81.778)
Eigin tjón samtals	<u>(7.075.283)</u>	<u>(5.707.091)</u>

9 Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur sundurliðast þannig:

	2017	2016
Vaxtatekjur	748.240	379.320
Gangvirðisbreytingar fjárfestinga	422.140	538.705
Aðrar tekjur eða gjöld af fjárfestingum	35.236	28.098
Fjárvörsluþóknarir	(24.250)	(22.005)
Fjáreignatekjur samtals	<u>1.181.366</u>	<u>924.118</u>

Vaxtatekjur sundurliðast þannig:

	2017	2016
Vextir og verðbætur af verðbréfum	476.840	132.245
Vextir og verðbætur af bankainnstæðum	108.924	82.297
Vextir af viðskiptakröfum	162.476	164.778
Vaxtatekjur samtals	<u>748.240</u>	<u>379.320</u>

10 Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður greinist þannig:

	2017	2016
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	673.540	557.282
Laun og launatengd gjöld	1.099.230	1.071.484
Sölu- og markaðskostnaður	525.536	734.994
Rekstrarkostnaður samtals	<u>2.298.306</u>	<u>2.363.760</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

11 Starfsmannamál

Laun og tengd gjöld

	2017	2016
Laun	864.484	837.436
Tryggingagjald og fjársýsluskattur	121.341	120.244
Önnur launatengd gjöld	113.405	113.804
Laun og launatengd gjöld	<u>1.099.230</u>	<u>1.071.484</u>

Starfsmannafjöldi að meðaltali	82,2	85,0
--------------------------------------	------	------

Laun og hlunnindi stjórnenda greinast þannig:

Forstjóri og framkvæmdastjórn	159.575	185.813
Stjórnarformaður	6.695	8.240
Aðrir stjórnarmenn og nefndarmenn í endurskoðunarnefnd	19.825	12.111
Samtals	<u>186.095</u>	<u>206.164</u>

12 Tekjuskattur

Tekjuskattur ársins er 20% og er óbreyttur frá fyrra ári.

Tekjuskattur skiptist þannig:

	2017	2016
Tekjuskattur til greiðslu	200.759	119.026
Breyting á tekjuskattskuldbindingu	(6.338)	(4.791)
Gjaldfærður tekjuskattur	<u>194.421</u>	<u>114.235</u>

Virkt skatthlutfall:

	2017		2016	
Hagnaður fyrir tekjuskatt		<u>1.151.072</u>		<u>751.091</u>
Tekjuskattur m. v. gildandi skatthlutfall	20,0%	230.214	20,0%	150.218
Óskattskyldar tekjur	-3,1%	(35.803)	-4,8%	(35.970)
Ófrádráttarbær gjöld	0,0%	<u>10</u>	0,0%	<u>(13)</u>
Tekjuskattur	16,9%	<u>194.421</u>	15,2%	<u>114.235</u>

13 Arður

Á árinu 2017 var samþykkt að greiða 100 millj.kr. arð til hluthafa. Árið 2016 nam arðgreiðslan 1.394 millj. kr. Stjórn Varðar leggur til að greiddur verði 700 millj.kr. arður til hluthafa á árinu 2018.

14 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:

	2017	2016
Viðskiptakröfur vegna váttryggingastarfsemi	2.630.426	1.823.755

Niðurfærslureikningur viðskiptakrafna greinist þannig:

Niðurfærsla viðskiptakrafna í upphafi árs	43.061	39.942
Hækkun (lækkun) varúðarniðurfærslu viðskiptakrafna á árinu	6.561	(4.083)
Endanlega afskrifaðar viðskiptakröfur á árinu	(2.128)	7.202
Niðurfærsla viðskiptakrafna í lok árs	<u>47.494</u>	<u>43.061</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

15 Viðskiptavild

Viðskiptavild samstæðunnar samanstendur af einni sjóðsskapandi einingu, skaðatryggingastarfsemi vegna kaupa á váttryggingastarfsemi sem var síðar sameinuð Verði tryggingum hf. Í árslok 2017 var framkvæmt árlegt virðisrýrnunarpróf á viðskiptavildinni, sem miðast við afvaxtað framtíðarsjóðstreymi til fimm ára. Endurheimtanlegt virði trygginga er reiknað á grundvelli nýtingarvirðis þeirra. Nýtingarvirði einingarinnar var ákvarðað með því að afvaxta áætlað framtíðarsjóðstreymi af áframhaldandi starfsemi hennar. Engin virðisrýrnun hefur verið færð, niðurstaða virðisrýrnunarprófsins var sú að endurheimtanlegt virði er töluvert yfir bókfærðu verði.

16 Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Rekstrar- fjármunir	Óefnislegar eignir	Samtals
Árið 2017			
Heildarverð 1.1.	169.568	335.878	505.446
Viðbót á árinu	64.056	45.011	109.067
Selt og niðurlagt á árinu	(8.306)	0	(8.306)
Heildarverð 31.12.	225.318	380.889	606.207
Afskrifað áður	90.674	112.241	202.915
Afskrifað á árinu	29.878	84.852	114.730
Selt og niðurlagt á árinu	0	0	0
Afskrifað samtals 31.12.	120.552	197.093	317.645
Bókfært verð í árslok	104.766	183.796	288.562
Afskriftarhlutföll	0-33%	20-33%	
Árið 2016			
Heildarverð 1.1.	126.316	248.957	375.273
Viðbót á árinu	44.253	91.571	135.824
Selt og niðurlagt á árinu	(1.001)	(4.650)	(5.651)
Heildarverð 31.12.	169.568	335.878	505.446
Afskrifað áður	63.712	45.214	108.926
Afskrifað á árinu	27.252	69.685	96.937
Selt og niðurlagt á árinu	(290)	(2.658)	(2.948)
Afskrifað samtals 31.12.	90.674	112.241	202.915
Bókfært verð í árslok	78.894	223.637	302.531
Afskriftahlutföll	0-33%	20-33%	

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir

Flokkun og gangvirði. Eftirfarandi tafla sýnir flokkun samstæðunnar á fjáreignum og fjárskuldum og gangvirði þeirra. Enginn munur er á bókfærðu verði og gangverði.

	Fjáreignir og fjárskuldir á gangverði	Lán og kröfur	Bókfært alls	Gangvirði
31.12.2017				
Fjáreignir	14.033.319	0	14.033.319	14.033.319
Aðrar eignir	0	2.869.011	2.869.011	2.869.011
Handbært fé	0	1.461.076	1.461.076	1.461.076
Fjáreignir samtals	14.033.319	4.330.087	18.363.406	18.363.406
Aðrar fjárskuldir	0	778.538	778.538	778.538
31.12.2016				
Fjáreignir	12.112.210	0	12.112.210	12.112.210
Aðrar eignir	0	2.107.814	2.107.814	2.107.814
Handbært fé	0	1.204.444	1.204.444	1.204.444
Fjáreignir samtals	12.112.210	3.312.258	15.424.468	15.424.468
Aðrar fjárskuldir	0	610.813	610.813	610.813

Stigkerfi gangvirðis. Taflan hér að neðan sýnir fjármálagerninga færða á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninganna. Horft er í gegnum hlutdeildarsjóði þannig að undirliggjandi eignir þeirra eru flokkaðar í stig 1 sé verð þeirra skráð á virkum markaði. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: matið byggir á skráðu verði á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: matið byggir á öðrum breytum en skráðu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verði). Sem dæmi má nefna hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum sem ekki eru skráðir á markaði en fjárfesta að mestu leyti í verðbréfum skráðum á markaði.

Stig 3: matið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Þegar um skuldabréf er að ræða er m.a. stuðst við mat á greiðsluhæfi útgefanda skuldabréfanna.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
31.12.2017				
Fjáreignir	10.625.420	3.371.640	36.259	14.033.319
31.12.2016				
Fjáreignir	10.629.473	819.375	663.362	12.112.210

Breytingar á flokkun milli ára eru eftirfarandi: Öll hlutdeildarskírteini eru undir stigi 2 en árið 2016 voru hlutdeildarskírteini að fjárhæð 365 m.kr. flokkuð á stigi 3. Skuldabréf á sveitarfélag er flokkað í stigi 1 en var flokkað í stigi 3 árið 2016 að fjárhæð 44 m.kr. Fyrirtækjaskuldabréf er flokkað í stigi 1 en var flokkað í stigi 3 árið 2016 að fjárhæð 9 m.kr. Tvö óskráð hlutafélög eru flokkuð undir stigi 2 en voru flokkuð undir stigi 3 árið 2016 samtals að fjárhæð 208 m.kr. Ekkert verðbréf hefur tapast á milli ára.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Bókfært verð fjáreigna greinist þannig:

	2017	2016
Skráð skuldabréf	8.891.244	7.830.156
Skráð hlutabréf	1.543.605	1.261.861
Hlutdeildarskírteini	2.233.333	2.028.871
Óskráð skuldabréf	195.677	58.287
Óskráð hlutabréf	469.846	286.263
Fagfjárfestasjóðir	699.614	646.772
Fjáreignir samtals	14.033.319	12.112.210

Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands greinast þannig:

	2017	2016
Verðbréf með ábyrgð ríkissjóðs	6.737.323	6.218.211
Verðbréf með ábyrgð lánastofnana eða sveitarfélaga	1.969.209	1.405.370
Önnur verðbréf	184.712	206.575
Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands samtals	8.891.244	7.830.156

18 Eignarhlutur í dótturfélagi

Samstæðan á 100% hlut í Tekjuvernd ehf. Meginstarfsemi Tekjuverndar er ráðgjöf og sölustarfsemi á sviði trygginga og lífeyrissparnaðar. Nafnverð útgefins hlutafjár Tekjuverndar er 20,5 millj.kr. en félagið á eigin bréf að fjárhæð 50 þús.kr. Kaupverð félagsins var 83,7 millj.kr. og er félagið eignfært á því verði. Tap félagsins á árinu nam 7 millj.kr. og eigið fé í árslok var 88,4 millj.kr.

19 Eigið fé

Hlutafé Varðar samkvæmt samþykktum félagsins nam 1.367,8 milljónum kr. í árslok 2017 og er það allt greitt. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Heimilt er að hækka hlutafé félagsins með ályktun hluthafafundar og þarf til sama magn atkvæða og til breytinga á samþykktum félagsins. Hluthafar skulu hafa forgangsrétt að öllum nýjum hlutum í hlutfalli við skráða hlutafjáreign sína. Hluthafafundur einn getur ákveðið lækkun hlutafjár. Félagið má ekki veita lán út á hluti sína. Félaginu er heimilt að kaupa eigin hluti að því marki sem lög leyfa. Óheimilt er að neyta atkvæðisréttar fyrir þá hluti sem félagið á sjálft.

Yfirverð innborgaðs hlutafjár sýnir þá fjárhæð sem hluthafar hafa greitt fyrir hlutabréf umfram nafnverð. Lögbundinn varasjóður sýnir þá fjárhæð sem bundið hefur verið lögum samkvæmt. Árlega skal leggja í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 25% af hlutafé og er óheimilt að úthluta honum til greiðslu arðs.

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður að frádregnum arðgreiðslum og framlögum í varasjóð og bundna reikninga samkvæmt lögum nr. 73/2016. Óráðstafað eigið fé er frjálst til greiðslu arðs, þó með þeim takmörkunum að uppfylla þarf lögbundnar kröfu um lágmark eigin fjár.

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal samstæðan binda óinnleystan hagnað af matsbreytingum á fjáreignum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði gegnum rekstur og færa á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta sem arði, að teknu tilliti til skattáhrifa eftir því sem við á.

Í samræmi við ofangreind lög er afkoma dótturfélaga, sem færð er í rekstrarreikning móðurfélags og er umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færð á bundinn eiginfjárreikning. Eftir lok reikningsársins og fyrir staðfestingu ársreikningsins hefur aðalfundur Varðar líftrygginga hf. samþykkt arðsúthlutun að fjárhæð 1.500 mkr. Arðgreiðsluheimild Varðar er því 1.130 mkr. við staðfestingu ársreikningsins.

Enn ríkir nokkur óvissa um túlkun og framkvæmd lagabreytinga vegna óinnleysts hagnaðar af fjáreignum sem og hlutdeild í hagnaði dótturfélags umfram móttekinn arð og því gæti framsetning skýringar tekið breytingum á næstu misserum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

20 Eiginfjárstýring

Áhættustýringu eigin fjár samstæðunnar er ætlað að tryggja nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri. Stefna samstæðunnar er að viðhalda sterkri eiginfjárstöðu og skapa þannig öryggi fyrir viðskiptavini samstæðunnar.

Til að tryggja þetta beitir samstæðan skilvirkri ráðstöfun fjármagns og viðskiptaþróun sem tryggir ávöxtun eigin fjár, fjárhagslegum sveigjanleika til viðhalds sterkri lausafjárstöðu og samræmingu samsetningar eigna við áhættu í greininni.

Kröfur um eigið fé eru skilgreindar í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, þar sem fjallað er um eigið fé sem gjaldþol. Nánar er fjallað um gjaldþol samstæðunnar í skýringu nr. 21.

21 Gjaldþol

Útreikningur, samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, á lágmarksgjaldþoli samstæðunnar í árslok 2017 gaf 3.502,9 millj. kr. Reiknað gjaldþol samstæðunnar er 4.948,6 millj. kr. Gjaldþolshlutfall er hlutfallið milli reiknaðs gjaldþols og lágmarksgjaldþols. Mismunur á reiknuðu gjaldþoli og bókfærðu eigin fé samstæðunni auk gjaldþolshlutfalls kemur þannig fram í árslok 2017:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	6.206.966	5.350.380
Leiðrétting til samræmis við matsreglur Solvency II	(296.206)	235.081
Skatteign	(56.169)	(56.169)
Viðskiptavild	(205.956)	(205.956)
Ráðgerð arðgreiðsla	(700.000)	(100.000)
Reiknað gjaldþol	<u>4.948.635</u>	<u>5.223.335</u>
Gjaldþolshlutfall	<u>141%</u>	<u>176%</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

22 Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld er samsett úr tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna úppgerðra tjóna. Hún er metin sem fjárhæð tilkynntra úppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum að teknu tilliti til væntanlegrar niðurfellingar iðgjalda.

Við mat á tjónaskuld í árslok er tekið mið af matsreglum um vátryggingaskuld í Solvency II gjaldþolsreglum. Gögn úr tjónakerfi samstæðunnar eru framreiknuð til þess að spá fyrir um lokafjárhæð þeirra á verðlagi reikningsskiladags ásamt samsvarandi greiðsluröð frá reikningsskiladegi þar til lokið verður uppgjöri á tjónum sem urðu 2017 og fyrr. Auk þess er metinn uppgjörskostnaður, áhættuálag og fleiri þættir í samræmi við leiðbeiningar Solvency II. Þessi aðferð er í samræmi við matsreglur um vátryggingaskuld í IFRS 4.

Vátryggingaskuld greinist þannig:

Vátryggingaskuld (heild):	2017	2016
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	5.566.957	4.841.511
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.663.601	1.331.657
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	20.556
Bóta- og tjónaskuld	7.250.778	6.193.724
Iðgjaldaskuld vegna jafnaðariðgjaldstrygginga	700.617	837.780
Iðgjaldaskuld vegna greiðslujöfnunar	4.177.824	3.236.327
Yfirfærður sölukostnaður	0	(24.849)
Vátryggingaskuld samtals	12.129.219	10.242.982
Hlutdeild endurtryggjenda:	2017	2016
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	(120.808)	(166.803)
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	(99.116)	(99.116)
Iðgjaldaskuld	(18.661)	(18.140)
Hlutdeild endurtryggjenda í bóta- og tjónaskuld samtals	(238.585)	(284.059)
Vátryggingaskuld í eigin hlut:	2017	2016
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	5.446.149	4.674.707
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.564.485	1.232.541
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	20.556
Tjónaskuld	7.030.854	5.927.804
Iðgjaldaskuld	4.859.780	4.055.968
Yfirfærður sölukostnaður	0	(24.849)
Vátryggingaskuld í eigin hlut samtals	11.890.634	9.958.923

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

22 Vátryggingaskuld (framhald)

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2017:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	4.841.509	(166.802)	4.674.707
Ótilkynnt tjón	1.331.657	(99.116)	1.232.541
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.556	0	20.556
Alls í upphafi árs	6.193.722	(265.918)	5.927.804
Greidd tjón á árinu	(6.114.547)	141.828	(5.972.719)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	3.748.777	(50.453)	3.698.324
- vegna tjóna fyrri ára	3.422.826	(45.381)	3.377.445
Tjónaskuld í árslok	7.250.778	(219.924)	7.030.854
Tilkynnt tjón	5.566.957	(120.808)	5.446.149
Ótilkynnt tjón	1.663.601	(99.116)	1.564.485
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	0	20.220
Alls í lok árs	7.250.778	(219.924)	7.030.854
<i>Iðgjaldaskuld:</i>			
- í ársbyrjun	4.049.259	(18.140)	4.031.119
Breyting ársins	829.182	(521)	828.661
- í árslok	4.878.441	(18.661)	4.859.780

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2016:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	4.503.761	(249.763)	4.253.998
Ótilkynnt tjón	1.268.400	(97.798)	1.170.602
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	21.541	0	21.541
Alls í upphafi árs	5.793.702	(347.561)	5.446.141
Greidd tjón á árinu	(5.382.024)	156.735	(5.225.289)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	2.813.004	(118.758)	2.694.246
- vegna tjóna fyrri ára	2.969.040	43.666	3.012.706
Tjónaskuld í árslok	6.193.722	(265.918)	5.927.804
Tilkynnt tjón	4.841.509	(166.802)	4.674.707
Ótilkynnt tjón	1.331.657	(99.116)	1.232.541
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.556	0	20.556
Alls í lok árs	6.193.722	(265.918)	5.927.804
<i>Iðgjaldaskuld og yfirfærður sölukostnaður:</i>			
- í ársbyrjun	3.299.126	(14.220)	3.284.906
Breyting ársins	750.133	(3.920)	746.213
- í árslok	4.049.259	(18.140)	4.031.119

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

22 Vátryggingaskuld (framhald)

Iðgjaldaskuld

Iðgjaldaskuld eru þau iðgjöld sem bókuð hafa verið vegna vátryggingatímabila eftir lok rekstrarársins.

Tjónaskuld

Samstæðan notar tölfræðiaðferðir við að áætla endanlegan kostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd orðnum tjónum í skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum.

Tjónaskuld vegna tilkynnta tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til samstæðunnar að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónasviðs vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurmat á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirliggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi vátryggingagrein notuð.

Liðurinn ótilkynnt tjón er áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum og viðbótarkostnaði vegna tjóna sem ekki eru að fullu komin fram. Í frumtryggingum byggist matið á tjónareynslu.

Bótaskuld - líftryggingar

Mat tilkynnta tjóna í þeim tryggingum er falla í flokk líftrygginga er sjaldnast háð mikilli óvissu, þar sem vátryggingafjárhæð er sú bótafjárhæð sem greiðist vegna tjónsins. Í líftryggingum er áætlað fyrir ótilkynntum tjónum. Það er gert í þeim tilgangi að mæta þeim tölum sem hugsanlega geta orðið á tilkynningu um tjónsatburð til félagsins. Við matið var stuðst við framkomin ótilkynnt

23 Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka greinist þannig:

	2017	2016
Staða í ársbyrjun	819.600	914.297
Innborguð söfnun	52.483	50.151
Endurgreidd söfnun	(71.728)	(67.360)
Ávöxtun fjárfestinga	74.390	(71.083)
Þóknagjöld	(5.854)	(6.405)
Líftr.skuld með fjárf.áhættu líftr.taka samtals í árslok	<u>868.891</u>	<u>819.600</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

24 Skatteign og skattskuldbinding

Félögin innan samstæðunnar eru með ólíka stöðu gagnvart skatteign og skattskuldbindingu. Móðurfélagið færir skatteign en dótturfélagið skattskuldbindingu

Breyting ársins greinist þannig:

	Eign	Skuld
Skatteign/skuldbinding í ársbyrjun 2017	89.805	17.799
Tekjuskattur ársins, reiknaður	2.424	196.844
Tekjuskattur til greiðslu 2018 vegna 2017	0	(200.759)
Skatteign/skuldbinding í árslok 2017 samkvæmt ársreikningi	<u>92.229</u>	<u>13.884</u>
Skatteign/skuldbinding í ársbyrjun 2016	148.857	22.589
Tekjuskattur ársins, reiknaður	(59.052)	55.182
Tekjuskattur til greiðslu 2017 vegna 2016	0	(59.972)
Skatteign/skuldbinding í árslok 2016 samkvæmt ársreikningi	<u>89.805</u>	<u>17.799</u>

Skatteign/skuldbinding samstæðunnar skiptist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2017	2016
Rekstrarfjármunir	(19.294)	(20.614)
Viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir	4.985	7.917
Yfirfærður sölukostnaður	0	(4.970)
Frestaður gengismunur	294	268
Yfirfæranlegt tap	92.360	89.405
Tekjuskattskuldbinding í árslok samkvæmt ársreikningi	<u>78.345</u>	<u>72.006</u>

Yfirfæranlegt skattalegt tap er nýtanlegt til ársins 2018. Það er mat stjórnenda félagsins að tapið muni nýtast á móti hagnaði ársins í samræmi við samþykktar áætlanir stjórnar.

25 Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir greinast þannig:

	2017	2016
Viðskiptaskuldir	158.214	143.867
Fyrirframgreidd iðgjöld	115.733	66.047
Skuldir vegna endurtygginga	77.905	108.828
Aðrar skammtímaskuldir og áfallin gjöld	<u>225.927</u>	<u>232.098</u>
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals	<u>577.779</u>	<u>550.840</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

26 Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila:

Arion banki hf., móðurfélag Varðar og eigandi alls hlutfjár, dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins, stjórnarmenn samstæðunnar og móðurfélagsins sem og varamenn, lykilstjórnendur samstæðunnar og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra teljast vera tengdir aðilar hennar. Viðskipti samstæðunnar við tengda aðila eru gerð á markaðsvirði og armslengdarsjónarmiða gætt. Hér að neðan er yfirlit yfir viðskipti samstæðunnar við tengda aðila á árinu.

Viðskipti við tengda aðila 2017:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Dótturfélag	0	70.282
Móðurfélag	92.697	8.002
Dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins	13.256	15.711
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	7.862	0
	113.815	93.995

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2017:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Dótturfélag	160	0
Móðurfélag	4.400	0
Dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins	42	1.401
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.571	0
	6.173	1.401

Viðskipti við tengda aðila 2016:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Móðurfélag	111.364	15.678
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	2.309	0
	113.673	15.678

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2016:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Móðurfélag	0	80
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.013	0
	1.013	80

27 Liðir utan efnahags

Heildarskuldbinding vegna óinnkallaðra fjárfestinga til framtakssjóða í árslok nam 168 mkr.

Samstæðan leigir skrifstofu að Borgartúni 25, Reykjavík, Krossmóa 4 í Reykjanesbæ og Glérárgötu 34 á Akureyri. Samningstímabilin ná til 2026, 2020 og 2027. Leigugjöldin eru bundin vísitölu og eru 4,7 m.kr. á mánuði. Leiguskuldbindingin nemur 385 m.kr. í árslok (2016: 355 m.kr.) Skuldibindingin skiptist þannig að 53,4 mkr. eru til greiðslu innan árs, 197,3 mkr. á árum 2-5 og 134 mkr. síðar.

28 Atburðir eftir lok reikningstímabils

Engin efnisleg atriði hafa komið fram eftir reikningsskiladag sem krefjast myndu lagfæringar og breytingar á ársreikningi samstæðunnar 2017. Þann 22. febrúar 2018 staðfestu stjórn og forstjóri ársreikninginn.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Áhættustýring

Samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og stendur frammi fyrir eftirtöldum áhættum:

- Váttryggingaáhættu
- Mótaðilaáhættu
- Lausafjárahættu
- Markaðsáhættu
- Rekstraráhættu
- Eiginfjárahættu

Í skýringunum hér á eftir er gerð grein fyrir ofantöldum áhættum og þeim leiðum sem samstæðan beitir til þess að stýra þeim. Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina þá áhættu sem hún býr við, setja viðmið og hafa eftirlit með þróun

Váttryggingaáhætta

Megináhættan sem samstæðan stendur frammi fyrir vegna hvers váttryggingasamnings er annars vegar líkur þess að hinn váttryggti atburður eigi sér stað og hins vegar óvissan um heildarfjárhæð tjóns. Eðli váttryggingasamnings, þar sem greiðsla fyrir þjónustuna (iðgjöld) eru innheimt fyrirfram en þjónustan veitt síðar, felur í sér að þessi áhætta er slembiáhætta og þess vegna ekki fyrirsjáanleg.

Í safni váttryggingasamninga þar sem líkindareikningi er beitt við verðlagningu og mat, stendur samstæðan frammi fyrir þeirri megináhættu að tjónagreiðslur verði umfram tjónaskuld. Þetta getur gerst ef fjöldi (tjónatíðniáhætta) eða alvarleiki (tjónsfjárhæðaáhætta) tjóna verður meiri en áætlað hefur verið.

Váttryggingaskuldaráhætta er hættan á því að endanleg fjárhæð tjóna verði hærri en gert hefur verið ráð fyrir. Það getur annað hvort gerst ef áætlun samstæðunnar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum er vanmetin eða ef heildarfjárhæð tilkynntra tjóna en óþupperðra reynist hærri en áætlað hefur verið.

Stjórnendur samstæðunnar beita ýmsum aðferðum til að stýra váttryggingaáhættu. Sem dæmi má nefna skilgreint og skjalfest áhættumat þar sem í gildi eru ákveðin fjárhæðamörk og læknisskoðana krafist eftir fyrirfram skilgreindum viðmiðum. Stjórnendur samstæðunnar mæla reglulega hvort iðgjöld í hverri grein standi undir tjónum greinarinnar.

Markmið endurtryggingasamninga samstæðunnar er að takmarka áhættu gagnvart stór- og/eða hamfaratjónum og jafna sveiflur í afkomu einstakra tryggingagreina af völdum slíkra tjóna. Endurtryggingar gera samstæðunni jafnframt kleift að taka á sig stærri váttryggingaáhættur og þjóna þannig þörfum markaðarins, sérstaklega fyrirtækja og stofnanna sem mörg hver váttryggja eignir með verðmæti langt umfram iðgjöld og eigið fé samstæðunnar. Endurtryggjendur skulu hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki sem samsvarar til A eða hærra í langtímamati frá Standard & Poor's. Samstæðan leitast við að kaupa svonefnda umframáhættusamninga (e. excess of loss). Slíkir samningar uppfylla langstærstan hluta endurtryggingaþarfar samstæðunnar þar sem þeir virka hvoru tveggja sem vernd fyrir einstakar áhættur (stórtjón) og einnig sem vernd vegna stærri atburða sem eftir atvikum snerta margar áhættur í einum atburði (hamfaratjón).

Til að mæla og stýra váttryggingaskuldaráhættu er staða tjóna- og bótaskuldar tilkynntra tjóna yfirfarin mánaðarlega. Við ákvörðun um áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum er stuðst við tjónareynslu samstæðunnar og upplýsingar um framkomin ótilkynnt tjón á árunum 2008 - 2017. Váttryggingaskuld samstæðunnar er fjármögnuð með fjárfestingum í skuldabréfum og öðrum fjáreignum sem eru háðar markaðsáhættu. Fjárfestingaeygnir sem ætlað er að mæta váttryggingaskuld eru aðskildar frá eiginfjársafni samstæðunnar og gerir fjárfestingastefna þess safns ráð fyrir að allt safnið sé í skuldabréfum og innlánum. Hlutabréfa- og endurfjármögnunaráhætta er því óveruleg.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Áhættustýring (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir sundurbrot fjáreigna er mætt geta váttryggingaskuld:

	2017	2016
Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstur:		
Skráð skuldabréf	8.891.244	7.830.156
Skráð hlutabréf	1.543.605	1.305.422
Hlutdeildarskírteini	2.233.333	2.571.076
Aðrar fjáreignir	1.365.137	405.556
Fjáreignir samtals	14.033.319	12.112.210
Aðrar eignir	2.963.765	2.223.328
Handbært fé	1.461.076	1.204.444
Samtals	18.458.160	15.539.982

i. Váttryggingasamningar

Váttryggingasamningar eru ónámir fyrir markaðsvöxtum, þar sem þeir eru ekki núvirtir og bera ekki samningsbundna vexti. samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

Meðallengd váttryggingaskuldbindinga er reiknuð með því að nota sögulegar upplýsingar samstæðunnar og forvera hennar til að ákvarða uppgjörsmyndur fyrir tjónakröfur vegna váttryggingasamninga í váttryggingaskuld í efnahagsreikningi, bæði tilkynnt tjón og orðin en ótilkynnt tjón á reikningskiladegi.

Meðallengdin greinist þannig:

	2017	2016
Váttryggingarskuld - skaðaáhætta (ár)	0,80	0,80
Váttryggingarskuld - slysaáhætta (ár)	2,05	2,25

Taflan hér að neðan sýnir skiptingu váttryggingarskuldar eftir tryggingartegundum:

	2017			2016		
	Heild	Hlutur endurtrygg.	Eigin hlutur	Heild	Hlutur endurtrygg.	Eigin hlutur
Ökutækjatrýggingar	4.854.487	(2.573)	4.851.914	3.834.070	(5.786)	3.828.284
Eignatrýggingar	430.985	0	430.985	413.881	(18.125)	395.756
Sjótryggingar	27.724	0	27.724	52.633	0	52.633
Ábyrgðatrýggingar	436.979	(32.037)	404.942	441.049	(32.037)	409.012
Slysa- og sjúkdómatr.	858.296	(24.209)	834.087	689.297	(45.000)	644.297
Líftryggingar	642.306	(161.104)	481.202	762.792	(164.970)	597.822
Samtals	7.250.777	(219.923)	7.030.854	6.193.722	(265.918)	5.927.804

Mat á váttryggingaskuld og þær forsendur sem notaðar eru byggja á mati stjórnenda. Þær forsendur sem notaðar eru byggja á reynslu, því að þróun tjóna til framtíðar fylgi svipuðu mynstri og í fortíðinni, innri upplýsingum, ytri markaðsupplýsingum og væntingum og öðrum útgefnum upplýsingum. Þetta hefur í för með sér mat tengt meðaltjónakostnaði, verðbólgu og tjónatíðni fyrir hvert tjónsár. Forsendur eru endurskoðaðar reglulega í þeim tilgangi að tryggja raunhæft og sanngjarnt mat.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Áhættustýring (framhald)

Afkoma samstæðunnar er næm fyrir eftirfarandi þáttum og sýnir taflan áhrif á afkomu samstæðunnar eftir skatta.

	Forsendu- breyting	2017		2016	
		Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld	Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld
Meðaltjón	+ 10%	725.078	703.085	619.372	592.794
Tjónatíðni	+ 10%	725.078	703.085	619.372	592.794
Meðaluppgjörstími tjóna stýttist um	6 mán.	(106.374)	(103.148)	(90.866)	(86.967)

ii. Endurtryggingaráhætta

Endurtryggingaráhætta felst í því að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónum. Oft tekur langan tíma að gera upp tjón. Á þeim tíma getur fjárhagsleg staða endurtryggjanda breyst á þann hátt að hann verði ófær um að standa við skuldbindingar sínar. Samstæðan hefur sett sér endurtryggingastefnu þar sem fram kemur að endurtryggjendur skuli hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki og mörk eru sett um hve mikla áhættu samstæðan tryggir hjá hverjum endurtryggjanda.

Hlutfallsleg skipting endurtryggjenda eftir lánshæfismati er eftirfarandi:

	2018	2017
AA	28,0%	35,0%
AA-	62,9%	22,0%
A+	4,5%	41,0%
A	2,4%	2,0%
A-	2,2%	0,0%
Samtals	100,0%	100,0%

Mótaðilaáhætta

Í mótaðilaáhættu felst áhættan á því að mótaðilar samstæðunnar geti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Reglulegar mælingar á ógreiddum iðgjöldum og aldursgreiningu þeirra er ætlað að mæta og stýra þeirri áhættu vegna útlána til viðskiptamanna. Að auki er farið yfir viðskiptasögu og lánshæfi nýrra viðskiptavina. Fjárfestingar samstæðunnar í skuldabréfum flokkast undir markaðsáhættu og eru því ekki taldar með hér. Hámarksáhætta vegna mótaðila á uppgjörstími var sem hér segir:

	2017	2016
Viðskiptakröfur	2.630.426	1.823.755
Endurtryggingaeygir	238.585	284.059
Handbært fé	1.461.076	1.204.444
Samtals	4.330.087	3.312.258

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Áhættustýring (framhald)

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Áhættustýring samstæðunnar lágmarkar lausafjárahættu með því að sjá til þess að nægjanlegt handbært fé sé fyrir hendi á hverjum tíma. Samstæðan hefur auk þess þá stefnu að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum þess, sé hægt að innleysa með stuttum fyrirvara. Niðurbrot fjárhagslegra eigna og skulda eftir líftíma er sem hér segir:

	Gjaldkræft	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Óskilgr. líftími	Samtals
Eignir:							
Handbært fé	1.461.076	0	0	0	0	0	1.461.076
Fjárfestingar	0	0	1.227.067	4.089.537	3.770.318	4.946.397	14.033.319
Viðskiptakröfur	172.668	490.671	1.967.087	0	0	0	2.630.426
Aðrar körfur	0	0	94.754	0	0	0	94.754
Endurtryggingaeignir	0	20.590	61.877	41.059	5.706	109.353	238.585
Fjáreignir samtals	<u>1.633.744</u>	<u>511.261</u>	<u>3.350.785</u>	<u>4.130.596</u>	<u>3.776.024</u>	<u>5.055.750</u>	<u>18.458.160</u>
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	0	2.062.114	3.609.303	5.157.477	810.284	490.041	12.129.219
Viðskiptaskuldir	0	576.942	837	0	0	0	577.779
Fjárskuldir samtals	0	2.639.056	3.610.140	5.157.477	810.284	490.041	12.706.998
Tekjuskattur til greiðslu	0	0	200.759	0	0	0	200.759
Skuldir samtals	0	2.639.056	3.810.899	5.157.477	810.284	490.041	12.907.757
Eignir - skuldir	<u>1.633.744</u>	<u>(2.127.795)</u>	<u>(460.114)</u>	<u>(1.026.881)</u>	<u>2.965.740</u>	<u>4.565.709</u>	<u>5.550.403</u>

29 Áhættustýring (framhald)

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsvöxtum, verðbólgu, verði hlutabréfa og gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á virði fjármálagerninga og þar með afkomu samstæðunnar.

Til að stýra markaðsáhættu hefur samstæðan sett sér fjárfestingastefnu þar sem skilgreind eru markmið og vikmörk fyrir einstaka eignaflokka. Starfsmenn samstæðunnar fylgjast daglega með breytingum á markaði og þannig er virk stýring safnsins innan markmiða og vikmarka fjárfestingastefnu tryggð. Samstæðan hefur gert samkomulag við fjárvörsluaðila sem fylgjast með breytingum á mörkuðum og bregðast við með fjárfestingum í mismunandi eignum í samræmi við fjárfestingastefnu samstæðunnar. Stjórnendur samstæðunnar funda að lágmarki ársfjórðungslega með eignastýringaraðilum og yfirfara árangur og horfur á markaði. Stjórn samstæðunnar fylgist með heildarmarkaðsáhættu samstæðunnar á mánaðarlegum fundum sínum.

Gerð er næmnigreining fyrir ákveðnum þáttum markaðsáhættu sem sýnir hvernig breytingar á virði fjárfestinga sveiflast vegna breytinga á t.d. verði, vöxtum og verðbólgu og hvaða áhrif það myndi hafa á afkomu og eigið fé samstæðunnar.

i. Vaxtaáhætta

Stór hluti fjáreigna samstæðunnar eru vaxtaberandi ríkisskuldabréf. Næmnigreining fyrir vaxtaáhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum á reikningsskiladegi. Markaðsvextir ársins 2017 voru frá 4,15% til 5,58% og 1,76% til 3,12% fyrir verðtryggð skuldabréf (2016: 4,73% til 4,93% og 2,50% til 2,60% fyrir verðtryggð skuldabréf). Fyrir fjáreignir og váttryggingasamninga tengist næmnigreiningin aðeins því fyrrnefnda þar sem bókfært verð váttryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum á markaðsáhættu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemri tíma en eins mánaðar.

Hækkun ávöxtunarkröfur um 100 punkta í árslok hefði leitt til 354,3 millj. kr. lækkunar á eignarsafni samstæðunnar á árinu 2017 (2016: 336,8 millj. kr.).

ii. Verðáhætta

Næmnigreining fyrir verðáhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefanda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga sem viðskipti eru með á markaði.

Vegna þess að meirihluti fjáreigna samstæðunnar er bókfærður á gangvirði og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning, munu allar breytingar á aðstæðum á markaði hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

iii. Gjaldmiðláhætta

Samstæðan fjárfestir óverulega í fjáreignum í gjaldmiðlum öðrum en starfrækslugjaldmiðli sínum eða að fjárhæð um 32,4 millj. kr. í lok árs 2017 (2016: 17,2 millj. kr.). Af slíkum fjárfestingum leiðir að samstæðan ber áhættuna af því að breytingar á gengi starfrækslugjaldmiðilsins gagnvart erlendum gjaldmiðlum hafi áhrif á þær eignir sem um ræðir.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Rekstraráhætta

Rekstraáhætta er hættan á mögulegu óbeinu tapi í tengslum við mismunandi þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag og utanaðkomandi þætti svo sem lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verjast rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír hennar verði fyrir skaða.

Til þess að lágmarka rekstraráhættu gerir samstæðan m.a. kröfur um að verkefni og starfsskyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhættuþáttum, þjálfun starfsfólks og faglegri uppbyggingu fyrirtækisins.

Eiginfjárahætta

Eiginfjárahætta er hættan á að gæði eða magn eigin fjár séu ekki nægileg til að geta mætt kröfum um styrk til að samstæðan geti staðið við skuldbindingar sínar þrátt fyrir áföll. Samstæðan framkvæmir eigið áhættu- og gjaldþolsmat árlega (ORSA), en þar er fjárhagslegur styrkur metinn og jafnframt horft til framtíðar. Eiginfjárahættu er stýrt með því að tryggja samstæðunni nægt eigið fé á hverjum tíma.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

30 Áhrif samlagningar á samanburðarfjárhæðir

Samanburðartölur fyrir árið 2016 eru fengnar með samlagninu fjárhæða samstæðu Varðar trygginga hf. og OKKAR líftrygginga hf. og myndast á eftirfarandi hátt.

Tekjur og gjöld af vátryggingarekstri:	Samanlögð samstæða	Samstæðu-færslur	OKKAR líftryggingar	Vörður Samstæða
Iðgjöld ársins	8.264.756		1.453.469	6.811.287
Hluti endurtryggjenda	(409.149)		(121.296)	(287.853)
Eigin iðgjöld	7.855.607		1.332.173	6.523.434
Fjáreignatekjur	924.118		86.407	837.711
Óinnl. afkoma v. líftr. með fjárfest.áh. líftr.taka	(71.083)		(71.083)	0
Aðrar tekjur	42.217		2.197	40.020
Heildartekjur	8.750.859		1.349.694	7.401.165
Tjón ársins	(5.782.046)		(495.815)	(5.286.231)
Hluti endurtryggjenda í tjónum	74.955		64.976	9.979
Eigin tjón	(5.707.091)		(430.839)	(5.276.252)
Br. á líftr.skuld með fjárfestingaráhættu líftr.taka	71.083		71.083	0
Rekstrarkostnaður	(2.363.760)		(802.947)	(1.560.813)
Heildargjöld	(7.999.768)		(1.162.703)	(6.837.065)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	751.091		186.991	564.100
Tekjuskattur	(114.235)		(36.672)	(77.563)
Hagnaður og heildarafkoma ársins	636.856		150.319	486.537

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

30 Áhrif samlagningar á samanburðarfjárhæðir frh.

Eignir	Samanlögð samstæða	Samstæðu-færslur	OKKAR líftryggingar	Vörður Samstæða
Rekstrarfjármunir	302.531		208.359	94.172
Viðskiptavild	205.956	173.290	0	32.666
Fjáreignir	12.112.210		2.834.666	9.277.544
Fjárfestingar v. líftrygginga með áhættu lífr.taka	819.600		819.600	0
Endurtryggingaeignir	284.059		151.134	132.925
Eignarhlutur í dótturfélagi	83.700		83.700	0
Skatteign	89.805		0	89.805
Viðskiptakröfur	1.939.269		87.997	1.851.272
Handbært fé	1.204.444		248.968	955.476
Eignir samtals	17.041.574	173.290	4.434.424	12.433.860
Eigið fé				
Hlutfé	1.367.812	(205.254)	500.000	1.073.066
Varasjóðir	3.578.070	1.190.370	253.884	2.133.816
Óráðstafað eigið fé	404.498	(811.825)	811.825	404.498
Eigið fé samtals	5.350.380	173.290	1.565.709	3.611.380
Skuldir				
Vátryggingaskuld	10.242.982		1.853.503	8.389.479
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu lífr.taka	819.600		819.600	0
Tekjuskattsskuldbinding	17.799		17.345	454
Endurtryggingaskuldir	108.827		42.857	65.970
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	442.013		93.824	348.189
Tekjuskattur til greiðslu	59.973		41.586	18.387
Skuldir samtals	11.691.194	0	2.868.715	8.822.479
Eigið fé og skuldir samtals	17.041.574	173.290	4.434.424	12.433.859

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tjónaþróun greinist með eftirfarandi hætti:

Til viðbótar við framtíðarspár gefur þróun váttryggingaskuldar mælikvarða á getu samstæðunnar til að ákvarða endanlega tjónafjárhæð. Í efri hluta töflunnar (heildarfjárhæðir) kemur fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hefur þróast síðustu ár. Í neðri hluta töflunnar (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá þeim fjárhæðum sem birtar eru í efri hlutanum. Allar fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs.

Heildarfjárhæðir

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	1.799.967	1.993.186	2.647.351	2.911.913	3.015.332	3.266.017	3.906.425	4.248.868	4.745.964	5.095.054	5.908.168	5.209.294	
- einu ári síðar	1.898.014	2.215.980	2.860.711	3.144.359	2.961.934	3.157.087	3.628.839	3.923.292	4.857.675	4.993.515	6.182.065		
- tveimur árum síðar	1.983.043	2.317.461	2.874.252	3.213.480	3.008.500	3.216.608	3.627.754	3.916.440	4.795.185	5.296.215			
- þremur árum síðar	2.045.151	2.305.393	2.893.948	3.244.372	2.937.440	3.199.399	3.454.122	3.879.768	4.770.775				
- fjórum árum síðar	2.068.379	2.248.921	2.880.835	3.276.592	2.918.452	3.243.613	3.470.430	3.904.562					
- fimm árum síðar	2.058.237	2.264.551	2.868.091	3.260.097	2.879.940	3.236.786	3.452.929						
- sex árum síðar	2.066.684	2.269.915	2.880.042	3.265.492	2.905.558	3.287.684							
- sjö árum síðar	2.093.709	2.274.302	2.879.360	3.286.117	2.904.219								
- átta árum síðar	2.055.548	2.268.638	2.888.296	3.284.313									
- níu árum síðar	2.047.355	2.268.041	2.892.577										
- tíu árum síðar	2.048.352	2.266.309											
- ellefu árum síðar	2.048.075												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2017	2.048.075	2.266.309	2.892.577	3.284.313	2.904.219	3.287.684	3.452.929	3.904.562	4.770.775	5.296.215	6.182.065	5.209.294	45.499.017
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2017	(2.046.389)	(2.254.946)	(2.892.577)	(3.280.351)	(2.889.839)	(3.237.106)	(3.383.220)	(3.751.434)	(4.535.261)	(4.451.537)	(4.101.225)	(2.819.810)	(39.643.695)
Tjónaskuld í árslok 2017	1.686	11.363	(0)	3.962	14.380	50.578	69.709	153.128	235.514	844.678	2.080.839	2.389.483	5.855.321
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2005 og fyrr) í árslok 2017													32.254
Heildartjónaskuld í árslok 2017													5.887.575

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eigin tjón

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	1.598.371	1.769.949	2.350.848	2.585.779	2.677.615	2.900.223	3.003.546	3.503.363	3.884.970	4.525.147	5.015.072	5.101.632	
- einu ári síðar	1.685.436	1.967.790	2.540.311	2.792.191	2.630.197	2.869.161	3.028.195	3.278.130	4.038.321	4.350.342	5.949.828		
- tveimur árum síðar	1.760.942	2.057.905	2.552.336	2.853.570	2.734.125	3.120.110	3.071.529	3.381.866	4.187.798	5.177.838			
- þremur árum síðar	1.816.094	2.047.189	2.569.826	2.948.485	2.849.317	3.071.423	2.986.551	3.415.552	4.611.468				
- fjórum árum síðar	1.836.721	1.997.042	2.618.103	3.178.294	2.801.714	3.183.402	3.015.810	3.767.280					
- fimm árum síðar	1.827.714	2.058.024	2.782.048	3.129.693	2.826.480	3.176.702	3.331.536						
- sex árum síðar	1.878.202	2.201.818	2.764.840	3.204.875	2.851.622	3.250.816							
- sjö árum síðar	2.030.898	2.183.330	2.825.911	3.225.117	2.871.652								
- átta árum síðar	1.973.326	2.226.525	2.834.681	3.247.484									
- níu árum síðar	2.009.350	2.225.940	2.860.140										
- tíu árum síðar	2.010.329	2.240.895											
- ellefu árum síðar	2.025.108												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2017	2.025.108	2.240.895	2.860.140	3.247.484	2.871.652	3.250.816	3.331.536	3.767.280	4.611.468	5.177.838	5.949.828	5.101.632	44.435.677
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2017	(2.023.441)	(2.229.660)	(2.860.140)	(3.243.566)	(2.857.433)	(3.200.806)	(3.270.199)	(3.623.590)	(4.390.508)	(4.352.954)	(3.977.048)	(2.751.722)	(38.781.067)
Tjónaskuld í árslok 2017	1.667	11.235	0	3.918	14.219	50.010	61.337	143.690	220.960	824.884	1.972.780	2.349.910	5.654.610
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2005 og fyrr) í eigin hlut í árslok 2017													13.043
Heildartjónaskuld í eigin hlut í árslok 2017													5.667.653

Yfirlit um rekstur og efnahag - óendurskoðað

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	2017	2016
Helstu niðurstöðutölur		
úr ársreikningi:		
1. Iðgjöld ársins	9.726.488	8.264.756
2. Tjón ársins	7.171.251	5.782.046
3. Endurtryggjendur	332.144	334.194
4. Hreinn rekstrarkostnaður	2.056.151	2.191.217
5. Fjárfestingatekjur	1.181.366	924.118
6. Kostnaður af fjárfestingastarfsemi	197.236	130.326
7. Hagnaður fyrir skatta	1.151.072	751.091
8. Skattar	194.421	114.235
9. Hagnaður ársins	956.651	636.856
10. Eigin váttryggingaskuld	11.890.634	9.958.923
11. Eigið fé	6.206.966	5.350.380
12. Eignir samtals	19.997.498	17.041.574

Fjárhæðir eru á verðlagi hvors árs

Fjárhæðir fyrir 2016 eru samlagning á fjárhæðum Samstæðu Varðar trygginga og OKKAR líftrygginga.

Helstu kennitölur:

	%	%
1. Tjónahlutfall	73,7	70,0
2. Endurtryggingahlutfall	3,4	4,0
3. Kostnaðarhlutfall	21,1	26,5
4. Samsett hlutfall (Combined ratio)	98,3	100,5
5. Hlutfall fjárfestingatekna	12,1	11,2
6. Eigið fé / iðgjöld ársins	66,8	68,1
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	127,9	126,8
8. Eiginfjárhlutfall	31,0	31,4
9. Gjaldþolshlutfall	141,3	176,0
10. Arðsemi eigin fjár	16,6	18,0
Vísitala, ársmeðaltal	443,0	435,3
Vísitala, árslok	447,2	439,0

Skilgreiningar:

1. Tjónahlutfall	Tjón í % af iðgjöldum.
2. Endurtryggingahlutfall	Nettó greiðslur til endurtryggjenda í % af iðgjöldum ársins.
3. Kostnaðarhlutfall	Hreinn rekstrarkostnaður í % af iðgjöldum ársins.
4. Samsett hlutfall (Combined ratio)	Hreinn rekstrarkostnaður og tjón ársins í % af iðgjöldum ársins.
5. Hlutfall fjárfestingartekna	Fjárfestingatekjur í % af iðgjöldum ársins.
6. Eigið fé / iðgjöld ársins	Eigið fé í % af iðgjöldum ársins.
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	Eigin váttryggingaskuld í % af eigin iðgjöldum.
8. Eiginfjárhlutfall	Eigið fé í % af skuldum og eigin fé.
9. Gjaldþolshlutfall	Gjaldþol í % af lágmarksgjaldþoli samkvæmt lögum.
10. Arðsemi eign fjár	Hagnaður í % af meðalstöðu eigin fjár

